

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

LA MORT DE CARNOT

LA VEU DEL COR

La serie dels atentats terroristes acaba de augmentar-se ab un nou crim que ha omplert de indignació a tot lo mon civilisat. Tal ha sigut l'assassinat de Sidi Carnot, il·lustre president de la República francesa. Ja no sols los partidaris de las idees republicanas, sino totes las personas honradas, sense distinció de partits ni de procedencia, a la secta de assassins que un dia disparan las sevas bombas explosivas entre las multituds pacíficas é indefensas, que un altre dia perturban la magestat de las Cámaras legislativas, llansant projectils desde las tribunas, y que, per últim, assestan lo seu punyal contra 'ls homes eminents, que plens de dignitat y noblesa, desempenyan la primera magistratura de una nació democrática.

Sols los enemics cegos de las llibertats redemptoras dels pobles poden mostrar aquesta propensió, barreja informe de maldat y de demencia. La societat contra la qual dirigeixen los seus odis no pot sucumbir, ni sucumbirà may. A cada nou crim que perpetrar es major la execració que inspiran, y l'esperit públic, lluny d'abatres, se vigorisa, resolt a acabar ab un espectacle salvatge, vivent insult als progressos de la civilitat moderna.

Lo únich que tal volta lograrán, no será pas la pretesa anarquia, última utopia del progrés social y polítich, desacreditada per la maldat de alguns facinerosos: lo que lograrán més fàcilment, será provocar una reacció espantosa, sols favorable als intents del ultramontanisme y de l'arbitrarietat gubernamental. Totes las conquistas realitzadas pels pobles ab la sanch de las sevas venas y ab los esforços de la seva ànima sedenta de progrés, corren imminent perill de naufragi, si totes las voluntats no s'uneixen ab la mateixa energia ab qu'están units, ja tots los sentiments, pera obrar ab tanta serenitat, com energia.

Davant del cadàver del desventurat president de la República francesa, inmolat bàrbarament pel punyal de un traïdor assassí, cal jurar fidelitat a las institucions democráticas, a las llibertats públicas, a la igualtat davant de la llei, als progressos tots, materials, intel·lectuals, socials y polítichs, a tot lo que constituïx la gloria y l'honor de la civilitat moderna.

Màrtirs de la idea son, no 'ls miserables que en un patibul van a expiar los seus crims, sino las víctimas, que sucumbixen, com ha sucumbit lo gran Carnot, en lo moment en que practicava 'ls debers de son àngust ministeri, investit de la representació de un gran poble que ab tanta dignitat, ab tanta correcció y ab tanta noblesa exercia, mereixent l'aplaus y la consideració de amichs y adversaris. Ell es lo màrtir; ell es lo sant de la religió de la patria, de la llibertat y del civisme.

Venerémo, honrém la seva memoria, y puig ha mort per la civilitat y per la República; femnos dignes dels seus grans exemples. Las llàgrimas de dolor vessadas en lo primer moment sobre 'l seu cadàver, tórniense llàgrimas de adoració a la idea ennobridora que 'l difunt ab tanta dignitat simbolisava.

VIATGE DE CARNOT A LYON

Lyon, la segona ciutat de Fransa, celebrava una Exposició, que al igual que la de París efectuada en 1889, era una prova patent dels grans progressos que ha realisat la Fransa republicana.

Per anar a honrar aquesta manifestació de la intel·ligencia y del treball, lo President de la República sortí de París a las deu del mati del últim dissapte, en companyia de Mr. Dupuy, del general Borius y de alguns altres personatjes. A l'eixida del tren y a son pas per las estacions del trànsit; Mr. Carnot era saludat y aclamat per una multitud considerable. En la parada de Dijon sortí a saludar al President de la República son fill primogénit que serveix a infanteria ab lo grau de tinent.

Modest tinent de infanteria ab tot y ocupar lo seu pare per espay de prop de set anys la suprema jefatura del Estat! Prenguin exemple 'ls monárquichs de aquest fet que demostra l'austeritat republicana.

Sidi Carnot al arribar a Lyon sigué rebut ab delirant entusiasme. S'havian alsat archs de triufo; los carrers estavan empavessats y la població en massa aclamava en la persona del President de la República, las institucions lliures que 'l país disfruta.

Quan Carnot se trobà a la Casa de la Vila, y hagué d'eixir distintes vegades al balcó a saludar a la multitud, era indescriptible l'espectacle que oferia la gran plassa atestada de una generació delirant que tirava 'ls sombreros en l'ayre, mentres atronava l'espay l'eco de l'himne de la *Marsellesa*, entonat per milers de veus y centenars de músichs.

Si allà s'trobava l'assessí zóom no va sentir dintre de la conciencia una veu amenassadora capás de desarmar lo seu bras?

Al dia següent tingueren efecte solemnes recepcions. Totes las representacions de la ciutat desfilaron per davant del President de la República, ensalçant las glorias de la patria y recullint de sos llabis frases d'encomi, de consideració y aprecci. Entre 'ls que assistiren a la recepció s'hi conta l'arquebisbe, 'l representant de la comunió protestant y 'l gran rabí dels jueus, l'exèrcit y la magistratura, lo claustre universitari y 'ls professors de primera ensenyansa, los arcaldes dels departaments y la representació de las classes obreres. Monsieur Carnot condecorà a 25 operaris ancians, heroes del treball, entre 'ls aplausos de la concurrència.

Després de la recepció tingué lloch en la prefectura un modest esmorzar de quinze cuberts, y cap al tart, lo President de la República visità la Cámara de Comers, desde ahont havia de dirigir-se al Teatro de l'Opera a presidir una funció de gala.

La ciutat estava plenament satisfeta de la visita y 'l President enorgullit de que l'adhesió a la idea republicana sigüés allí tan ferma com unànime y entusiasta.

LO DRAMA

A las 9 y 10 minuts havia terminat lo dinar ofert per la Cámara de Comers al il·lustre President. Per dirigir-se al teatro se formà 'l corteig, en la gran plassa, ocupant Mr. Carnot lo primer carruatje en companyia del prefecte, l'arcalde y 'l general Borius. La multitud qu'era molt numerosa atronava l'espay ab sas aclamacions, y Mr. Carnot, desitjós de correspondre al públic entusiasme ab los seus saludos, disposà que s'fessen enrra los coracers de la escolta que custodiavan lo seu carruatje.

En aquest moment un individu ab un ram de flors a las mans (hi ha qui suposa que ab un memorial) s'acostà al carruatje, en ademán d'entregarli, y en menos temps del que s'necessita per contarho, y al crit de *Visca l'Anarquia!* enfonzà una faca en lo cos del infortunat president, que ab la cara esgroguehida caygué desplomat sobre 'ls cuxins del landó. Lo prefecte Mr. Rivaud, no havent pogut evitar l'atentat que ab tanta rapidesa acabava de realitzar-se, assést a un cop de puny sobre l'assessí fentlo rodar per terra.

La multitud indignada s'apoderà d'ell, y allí mateix l'hauria embussat, a no haverho impedit la forsa pública, que tingué de protejirlo contra las iras populars.

Prompte s'divulgà la noticia, y l'emoció de la ciutat sigué immensa. En lo teatro, brillantment concorregut, s'esperava l'arribada del president. Al divisar a Dupuy, Chaudey y Rivaud, que s'hi encaminaren, creyent alguns que ab ells anava Mr. Carnot, ressonaren crits formidables de *Visca Carnot!* *Visca la República!*

—No criden—digueren ells—lo President acaba de ser víctima de un atentat.

Un crit unànime d'odi y de venjansa s'alsà per tot arreu, com si la punyalada assestada contra Mr. Carnot, l'hagués rebuda al mitj del cor aquell poble lliure. Aquestas manifestacions se

renovaren dintre del teatro, quan lo prefecte ab ven emocionada comunicà la fatal noticia, desde un palco. Un crit de *Matarlo! Matarlo! Venjansa!* sortia de totes las bocas.

Entre tant lo president de la República, mitj desvanesent, apretantse la mà sobre la ferida, la cara lívida, la camisa tacada de sanch, era traslladat a escape a la prefectura y depositat en lo llit mateix que havia ocupat la nit avants. Alguns metjes acudiren allí, desde 'l primer moment, ab gran sollicitut, reconegueren la ferida, y la reputaren mortal de necessitat.

Mentres la sondejavan l'infelis Mr. Carnot, obri 'ls ulls, y ab veu débil se queixà del dolor que li produïan.

Son primer recort sigué per la seva familia. Sobre tot digué—que ni ma esposa ni mos fills sápiguen res de lo que passa.

La ferida era horrible. L'arma li havia penetrat en lo cos uns divuit centímetros, rompenti una costella, atravesantli 'l fetje de part a part y tallantli la vena Porta per dos punts diferents, lo qual provocava una abundant hemorragia interna qu'es la que precipità la seva mort, en la impossibilitat en que s'trobaren los facultatius de contenir-la. Tant es aixís que després de la defunció li trobaren en la cavitat abdominal dos litres de sanch.

L'agonia del President se prolongà fins a tres quarts d'una de la matinada. Hasta en aquells terribles moments se mostrà digne del alt lloch que havia ocupat, dihent:—Moro satisfet, per haber complert sempre ab lo mén deber, y m'complan morir rodejat de personas amigas.

Aquestas sigueren sas últimas paraulas.

De París sortí aquella nit mateixa sa digna esposa y sos fills en un tren exprés, los quals no pogueren arribar a temps per recullir son darrer alé.

Mentres tant, al saberse que l'assessí era un italià, se desencadenà per Lyon una gran excitació renovantse l'antipatia qu'existeix ja fa temps entre aquells dos pobles, nascuts per ésser germans y separats avny per las cábalas de la despiadada diplomacia. Precisament l'assassinat del il·lustre president de la República francesa coincidí ab l'aniversari de la batalla de Solferino, en la qual la sanch dels soldats de Fransa, tant contribuí a afiansar la mitat de Italia. La multitud indignada cometé alguns actes reproables contra establiments y súbdits italians, sense considerar, en sa ceguera, que no es just imputar a un poble, la maldat de un sol individu. Alguns perdularis s'aprofitaren de aquest estat d'excitació pera fer de las sevas, obligant a las autoritats a desplegar una gran energia.

Afortunadament s'han anat serenant los esperits. De Italia mateixa, del seu govern y de las sevas cámaras han partit las manifestacions més sentidas ab motiu del assassinat del president de la República francesa.

Crispi va dir:—Encare que l'assessí ha nascut a Italia, no es un italià, sino un enemic de la humanitat. Los anarquistas not euen patria, y renego d'ells.

L' ASSESSÍ

Protegit pels agents de l'autoritat que 'l lliuraren de morir a mans de l'indignada multitud, sigué conduhit a la prevenció ahont se procedí a son interrogatori.

Digué anomenarse *Caserio Santo Giovanni* y ser fill de Moltz-Visconti, provincia de Milán. Xampurréja sols lo francés, y per ferse entendre millor demana un tros de paper y escriu lo següent: *Caserio Giovanni corso Duca di Genova presso distintissima famiglia Magni Francesco* que traduït vol dir: *Joan Caserio, carrer ó avinguda del Duch de Génova, en casa de la ben coneguda familia de Francisco Magni.*

Es un minyó petitó, rabassut, sense pel a la cara; aparenta tenir de 22 a 24 anys d'edat, y vesteix pobrement roba de vellut de color de café ab llet. S'ha sapigut que havia permanescut sis ó set mesos a Certe treballant de forner a casa de un tal Viala, y que allí s'trobava encare l'últim dissapte.

6138

Lo dissapte prengué 'l tren del ferro carril y 's dirigí á Vienne: los vintitantos kilómetros que separan Vienne de Lyon los féu á peu: al arribar á aquesta última ciutat comprá un periódich, per enterarse dels sítis á que havia de assistir lo president de la República, y empleá 'l dia atibant l' ocasió per realisar lo seu títador propósit.

L' arma de que 's valgué era una terrible faca, ab mánech de llautó de uns 25 centímetros de longitud. Al tractar de fugir la tirá; pero recullida per un vehí, sigué entregada á la policia. A sobre se li trobá encare la vaina qu' era de vellut ratllat de negre y vermell. Portava altres dos punyals y un casse-tête americá.

Durant l' interrogatori estigué sempre cap-baix, y sense mostrar altanería. Se negá sistemáticamente á respondre á moltes de las preguntas que li feren, dihent que davant del Jurat s' explicaria.

Després s' ha anat sabent que la policia 'l tenia tatxat com un dels anarquistas mes perillosos, no explicantse sent aixís, com li sigué possible realisar lo seu viatge. A Cette s' han efectuat algunas presons de subjectes que havian tingut ab l' assesi relacions mes ó menos directas.

La presumpció general está en que 'l seu crim obeeix á un complot. S' ha parlat de una reunió anarquista celebrada á Philippe-ville (Argelia) de la qual tingué coneixement lo gobernador de Barcelona, donant lo corresponent avis á las autoritat francesas. S' ha parlat també de un foc de conspiració existent á Ginebra.

Però fins ara, no hi ha res segur, y las autoritat encarregadas de la instrucció de la causa, haurán de posar en clar aquest misteri.

En un dels interrogatoris que sufri posteriorment, mostrá certa satisfacció quan sapigué de cert que Mr. Carnot havia sucumbit, y féu gala de sas ideas anarquistas y de ser un partidari decidit de la propaganda pel fet.

S' han adquirit antecedents de familia. Un germá seu ha declarat á Milán que son sis germans y la seva mare, sent l' assesi de Mr. Carnot lo mes petit d' ells. Durant la seva infancia y una bona part de sa joventut era molt donat á las practicas devotas, tot lo dia era á l' iglesia y ajudava missas. Tinguis en compte aquest detall que confirma una vegada mes la rara coincidencia de haver passat per la iglesia, casi tots los terroristas de acció que han anat cayent en poder de la justicia.

Caserio s' afiliá al anarquisme al any 92 y per fixar cartells y repartir proclamas anarquistas los tribunals italians lo condemnaren á una pena leve. Cumplerta la condemna, s' refugiá á Suiza, trasladantse després á Cetta, Vienne y altres poblacions de Fransa. Se sospita ab algun fonament qu' ell era l' intermediari que portava las comunicacions entre 'ls anarquistas del Mitj-dia y 'ls de Paris. A Paris havia estat moltes vegadas, y la policia busca actualment ab gran activitat lo seu rastre per aquella capital.

LO DOL DE FRANSA

Carnot, net del célebre convencional, qu' en la época de la gran Revolució merequé 'l títol de Organizador de la victoria, era digníssim representant de una familia ilustre, pels homes de talent ab que ha contat y per la seva adhesió constant á la causa republicana.

Ja al fer la carrera d' enginyer civil demostrá sa preclara inteligencia. Durant la guerra franch prussiana prestá inimitables serveys, fortificant lo port y ciutat del Havre. Diputat en distintas legislaturas y dos vegadas ministre se distingí sempre per la seva integritat, per una honradés á tota proba y per un patriotisme intachable.

La elecció pera la presidencia fou per tothom una sorpresa, y be pot afirmarse que qui més sorprés quedá, sigué ell mateix. La competencia entaulada entre dos altres candidats que 's disputavan lo triufo, féu prosperar la seva elecció. Aquesta sigué una verdadera improvisació.

Mes no tingueren may lo més minim motiu de arrepentiment los qui li otorgaren los seus sufragis. Es imposible ocupar ab major dignitat un càrrech públich. En ell mostrá sempre una correcció exemplar. Baix la seva presidencia ha anat arrelant la institució republicana, fins al punt de ser avuy completament indestructible. Lo boulangisme qu' en un moment la posá en perill, sigué vensut. Fransa ha prosperat considerablement, convertintse en una potencia forta, rica y respectada. Totas las nacions extrangeras viuen avuy ab ella, en las més cordials relacions. Son poder interior se patentís l' any 88 ab sa magnífica Exposició Universal, que sigué l' admiració del mon enter: son poder exterior vá posarse de relléu més tart ab la seva aliáncia ab Rússia.

Y aquests actes s' han realisat baix la presidencia de Carnot. De manera que si l' avi merequé 'l dictat de «organizador de la victoria», lo net be mereix que se li dongui 'l renóm de «organizador de la grandeza de la Fransa.»

Després de aixó s' comprén que 'l dol que ha produhit la seva mort, sigui immens en la vehina República. Lyon ha cambiat sas banderas de festa per banderas endoladas: Paris se disposa á fer al cadáver obsequis fúnebres que sols se dispensan als grans heroes de la patria.

Totas las nacions civilizadas han tributat sas manifestacions de condol y sentiment á la patria francesa y á la inconsolable viuuda de la pobra víctima, la virtuosa dama que dignament havia compartit sempre ab son adorat espós las penas, los afans y las glorias de la seva angusta representació emanada de la manifesta voluntat del poble, lo qual val alguna cosa més que l' afortunada casualitat del naixement.

La dignitat, la correcció, l' honor y la fidelitat sigueren sempre los distintius de aquell simpátich matrimoni, tan ben imposit de sos debers davant de la patria viva, que tenia confiada en la familia Carnot la seva mes alta representació, y que ab tanta complacencia aplaudia sos actes exemplars.

¿Y es possible que 'l punyal de un assesi miserable haja pogut destruir tot lo que un poble te de gran y noble y digne?

No, mil voltas. La figura de Carnot, banyada en sanch, s' engrandeix encare, y en los anys dels mártirs de la humanitat, fará bona companyia al gran Lincoln, que també sigué inmolat, ab gran dolor, mes sense detriment del poble americá, al qual havia consagrat la vida y l' ánima.

Ab la sanch del mártir honrat de una causa que tot lo país aclama y que tot lo mon admira, se solidarás mes y mes, lo prestigi y la estabilidad de la República francesa.

Los terroristas, desde las tenebras en que s' consumen may

podrán apagar lo sol, que brilla en lo fondo de todas las consciencias honradas de la humanitat.

NOVA ELECCIÓ DE PRESIDENT

Reunint lo Congrés á Versailles, en la forma que prescriu la Constitució, los diputats y senadors procediren á l' elecció de nou president, 500 vots sobre 881 votants concediren aquest honor al eminent republicá Casimiro Perier, home jove, puig conta sols 46 anys, y que uneix á una gran capacitat, una integritat á tota proba, y una poderosa fora de carácter.

Lo gran Carnot no podia tenir un successor mes digne, y dotat de qualitat mes apropósit pera continuar l' obra ab tanta gloria iniciada per l' inolvidable mártir de Lyon.

P. K.

Á FRANSA

¡Oh terra á qui deu lo ser la llibertat adorada, valenta nació educada pel gran Rousseau y per Voltaire. reb la encaixada afectuosa que 'l poble espanyol t' envia en aquest terrible dia de celebrat luctuosa!

Lo crit de horror que has llensat davant d' un crim inaudit es á coro repetit per tota la humanitat. Lo punyal que per desgracia fereix á ton president, fereix de cop igualment á tota la democracia.

No en va ets lo mort del progrés la que ferma y decidida ha sacrificat sa vida per la salut dels demés. No en va has llensat á mans plenas ta fora y ta activitat per als l' poble, aplastat baix lo pés de las cadenas. Si, Fransa; ton desconsol lo mon enter aclapara; quan vesteix de dol la mare tots los fills han de dur dol.

¡Carnot ha mort!... Lo punyal d' un enemich assesi ha virgut á convertit tas festas en funeral. La expansió maravillosa de la gran nació francesa acaba de ser suspesa per una má tenebrosa.

¿Deu tan infame agressió deturar ni un sol moment ton majestuós moviment ni ton noble impuls? No y no. Totas las nacions te miran y á tos fallos se subjectan; tos enemichs te respectan, tos amichs fidels t' admiran. Ets lo centro, l' foc, l' arbre del progrés universal, y ton camí triunfal no l' ha d' entorpi un cadavre. Flora al ilustre Carnot, al magistrat sens igual posat en lo lloch més alt per la voluntat del vot; honra la santa memoria del president intaxtable á qui un punyal miserable sorpren rodejat de gloria; pero donada una pública satisfacció al teu dolor, pensa no més en l' honor de ta estimada República.

Lo passat, passat está; continua l' teu camí, olvidat del trist ahí y treballa pèl demá. Tú que inventas, tú que creas, tú que 'ls grans obstacles domas, no deus ta potencia als homes; la deus sols á las ideas. Aprén las duras lliçons que t' oferix la experiencia, y consagra la existencia á tas grans institucions.

Ten, oh Fransa, per segú que ton accent per tot vibra y que l' mon actiu y libre sols pensa y confia en tú. Lo progrés en eix instant sent, tant com tú, pesar viu; pero al mateix temps te diu: —¡Avant, poble insigne, avant!

C. GUMÁ.

En prempsa:

¿PER QUÉ NO S' CASAN LOS HOMES?

Per C. GUMÁ * Hustracions de M. MOLINÉ

Entre las cosas mes estupendas que s' han escrit sobre 'l crim abominable de Lyon, sobresurt un suelto del Diluvi, protestant de que s' protesti contra 'ls atentats públichs.

—¿Per ventura diu-se protesta contra 'ls crims comuns?

Es á dir, pel Diluvi no val ni significa res la representació de un home, com Mr. Carnot, que personifica la voluntat de un poble de mes de 30 millions de habitants.

La noticia s' hauria de dar en aquesta forma:

«A Lyon ha sigut assassinat un tal Carnot.»

Y per únich comentari podria dirse:

—«Está bé: que l' enterrin.»

May ab mes rahó pot dirse al famós Diluvi:

¡¡Insensat!!

—Me sembla á mi que si algun dia 'ls homes del Diluvi siguessin subjectats á la auscultació, al aplicar l' oido á la regió ahont tots los mortals tenen un cor que palpita, no s' hi sentiria palpar res.

Entre la regió torácica y l' orella del auscultador s' hi interposaria la butxaca.

Y en lloch dels esbatechs dels cor, se sentiria sols lo drinch de las monedas de cinch céntims... la morralla de la populaxería.

La Dinastia comensa l' seu article sobre la mort de 'n Carnot ab las següents paraulas:

«Mr. Carnot, el simpático presidente de la República francesa, ha muerto víctima de... los principios que representaba.»

¡La mania de sempre!...

Per lo vist los centenars de reys sacrificats al punyal de un assesi, que tacan de sanch las planas de la Historia, també varen ser victimas de la propaganda lliure dels principis democrátichs.

Ab motiu del assassinat de Mr. Carnot, hi ha periódichs que dihen que tot aixó 's deu á la falta d' educació religiosa.

¿Ja ho saben de cert aquestés diaris?

¡Mentres després no resulti que 'ls qu' empunyan los punyals han aprés tot lo que saben en colegis clericals!...

¡CARTAS DE FORA.—Badalona.—L' altre dia va haverhi un gran escándol matrimonial. Resulta que un y una sigueren sorpresos dormint pel marit d' ella, l' qual, aná á buscar desseguida á l' esposa d' ell, porque presenciés l' escena. Aquest fet recau en familias de aquellas que sempre van á l' iglesia á picarse 'ls pits. ¡Tiremhi una fulla!

*** Tarrassa.—L' Ateneo tarrassench.—Diumenje va inaugurar—una magnífica tómbola—deixant lo trenta per cent—á benefici dels pobres.—¡Ay carambas! A Tarrassa—bé hi ha las societats católicas—y que per cert las freqüentan—personas molt piadosas;—pero may s' han atrevit—á fer caritat als pobres—pensant, qui no tinga pá—que s' entrefingui ab las crostas—los veuren molt, aixó sí,—á missa á todas las horas—y no 's recordan del próxim—qu' está de barras al sostre. Deixeu-los sols per combatre—societats anti-católicas;—pro no 'ls demanéu un xavo—per fomentar bonas obras.—¿Y aixó son soldats de Deu?—¿Ahont de serho donan probas?—Avant, avant Ateneo.—Avuy ab aquesta tómbola—demostras ben clarament—lo ff de las tevas obras.—Tu sabs fer lo que no fan—las societats católicas.

*** Sabadell.—Veliaquí, Sr. Director que fá uns quants dias que nostre Mossen Miquel, un mossetó molt fornit y ben plantat, qu' en sos temps de seglar era dels que sabia ahont tenia... la ma dreta en materia de ninfas, camina ab certa y molt dolorosa dificultat.—La gent, com es natural, ha vist ab gran desconsol aquesta desgracia que affigeix al pobre Mossen Miquel, y fins se diu de una certa devota perteneixent al gremi dels casats, que ha sigut tal la impressió que li ha causat lo trist pecans de que ha sigut víctima dit Mossen Miquel, que de resultas d' ella vá coixa tambe, y com es corrent qu' en lo matrimoni l' home comparteixi las alegrías y tristezas de la dona y vice-versa, ara resulta que 'l marit de la devota, identificat ab la pena qu' experimenta la seva dona, fá anar las camas un xich malament.—Lo poble fa vots porque si l' del apotecari no fá efecte, baixi prompte un bálsam del cel que posi terme á aquest trist estat de cosas.

*** RECTIFICACIÓ.—Per error de concepte la senmana passada atribuhiam á Rasquera 'ls fets del ensotanat Joseph dels Bous, sent aixis que aquest reyna y campa pels seus respectes per Miravet d' Ebro.—Queda fet lo traslado, y Rasquera lliure de semblant plaga.

ARA Ó MAY

VAN destinar-se 500 milions de pesetas á la formació de una Esquadra, y ara resulta que no tenim barcos, ni tenim diners, ni tenim vergonya.

No tenim vergonya, no, desde 'l punt que 'l país consent lo que acaba de succehir en lo Congrès de Diputats.

Reclaman alguns diputats que 's practiqui una informació parlamentaria al objecte de averiguar en qué y de quina manera s' han invertit las inmensas sumas destinadas á l' adquisició de una Esquadra. Lo sentit moral més rudimentari, la més mínima noció de pundonor indica en aquest cas lo que s' ha de fer.

¿Voléu practicar averiguacions? Estéu en lo vostre dret y se 'us facilitarán tots los medis de exámen y comprobació. En materias tan delicadas no s' admeten equívocs, ni subterfugis. Aixó es lo que s' havia de dir y aixó es lo que s' havia de fer.

Donchs, no senyors: lo ministre de Marina ha dit: —Si la informació vá endavant, jo dimiteixo.

Y en Sagasta ha afegit: —Si las Corts votan la informació, dimiteix tot lo ministeri.

Y en Cánovas ha declarat: —Al costat vostre 'm tenn per evitar á tota costa que l' informació s' acordi.

Tenim, donchs, que tots los partits de la restauració monárquica, aixis los que menjan com los qu' esperan torn, forman una muralla compacta davant dels poch representants del país, qu' en nom de la pública moralitat tractan de fer llum sobre un assumpto que 's presenta obscur, tenebrós y embrollat.

Los Panams son posibles dintre de las monarquias, com dintre de las Repúblicas. No hi ha més sino que en las Repúblicas se posan en clar y en las monarquias se tapan.

¿Quin escándol! Un casi s' avergonyeix de ser espanyol.

Una majoria débil, sumissa, com filla lleítima qu' es de la influencia oficial y de las trapissondas calla y consent que 's burli 'l dret indiscutible que té 'l país de averiguar la inversió que s' ha donat á sumas tan considerables, com las destinadas á la construcció de una Esquadra. Basta que 'l govern fassa del assumpto qüestió de gabinet, perque tothom s' arronsi.

Peró ¿y la minoria republicana? Sento no estar conformes aquesta vegada ab sos temperaments de prudencia. Crech qu' en la ocasió present valia la pena de pendre pel séu compte aquesta gran qüestió de moralitat pública, fent dintre del Congrès una oposició desesperada, y condensant fora de las Corts, la justa indignació del país, cansat de tant monstruosos gatuperis.

Un acte de virilitat que despertés las adormidas energias del poble podría y deuria ser lo punt inicial de una campanya salvadora.

Si no 's decideixen á realisar-lo, plorém, que tot s' haurá perdut: los diners, los barcos, la vergonya... y hasta la esperansa!

P. K.

ESTOCADAS SATIRICAS

—Del exércit varen treure los timbals, com ja se sab, perque feyan molt estruendo y també molt mal de cap. Donchs ara en López Domínguez per curar tots nostres mals, ha dotat á nostre exércit... d' un reguitzell de timbals. —Si que, noy, ab tal reforma pot dormir ben descansat; ¡ja s' ha acabat la miseria y la patria s' ha salvat!

—Los generals que té Espnaya en tan gran número son, qu' ells tots sols manar podrian los soldats de tot lo mon. Y puch ben assegurar-te sens que vulgui fer fanals, que aquí faltan bons ministres pero sobran generals. —Per aquest y altres romansos que 's espanyols sostenim aném ab la bossa buyda cantant los goigs de sant Prim.

—Los més bons autors dramátichs se fan tips de... dejenar perque aquí los millors dramas ja ningú vol escoltar. Temps fa que vol nostre públich veure en tota producció ben formadas pantorrillas mentres dura la funció.

—Donchs, crech que 's autors dramátichs ara 's podrán fé aplaudir

si en sos dramas fan sortirhi...
Vénus y Evas á desdir.

*
—D' aquests que tiran las cartas ne tenim un regiment, que viuen de la ignorancia que domina á molta gent. Hi ha dona que per ells gasta lo que guanya 'l séu marit, sens poder ali. nentarse, ni poderse fé 'un vesti'. —Peró de dir tu 't descuidas que, quan lo marit ho sab, á sa muller mou bronquina y li tira 'le plats pel cap.

FRANCISCO LLENAS.

NDA salero! A Grecia s' ha descubert que alguns diputats, á més de figurar en lo Congrès, formavan part de una quadrilla de lladres... ¡Vaya, vaya, vaya!... Ara no 'm vinguin ab brochs ni 'm vulguin armar fassessia; ¡vinguin present que ja hi dit que aixó succehix... á Grecia.

No cal que 's can-sin. Lo tinglado de la marina de guerra ha de quedar secret y tapat, perque 'l govern troba que ficarhi 'l nas seria una inconveniencia imperdonable.

Quan ens van demanar 225 milions de pessetas per gastarlos en fer barcos, no 'ns van venir ab tants misteris.

Peró es alló.

Tractantse de pescar quartos, no hi ha obstacles, tot pot dir-se: tractantse de passar comptes, ¡muixoni!... ¡Hay que comprimirse!

Fa uns quants dias que al Parch hi ha una pila de lleons dins de una gabia.

¡Pobrets! Son pacífichs, mansos, ni obran la boca tan sols: m' hi jugo qualsevol cosa que son lleons... espanyols.

Vaja: ara 'l senyor Sagasta se 'ns ha tornat graciós. En las sessions dels cossos legislatius, quan no sab que dir, se posa á contar quientos, y surt del pas fent broma.

¡Aixís tracta 'l president de calmá 'ls nostres lamentos? ¡Que no sab que en 'quest moment lo país no está per quientos?

Un diputat va rebre una bastonada, va desafiar al seu contrincant, va enviarli padrins... pero al últim tot s' ha arreglat d' una manera pacífica.

De fixo que l' home havia vist *La Verbena de la Paloma*.

Y es lo que probablement devia dir-se 'l cap-padre: —No 't perdis y tranquilisat: ¡recorda que tienes madre!...

Lo senyor Moret va dir solemnement al Senat que si 'l seu tractat ab Alemania no s' aprobava desseguida, dignament no podia continuar ni un minut mes en lo ministeri.

Y 'l séu tractat no s' aproba y ell no 's mou... ¡Es ben extrany!... Senyor Moret, entenémnos, ¿que va di un minut... ó un any?

A Madrit s' ha verificat una manifestació de productors en favor del tractat ab Alemania, que diu que ha sigut numerosíssima.

¡Y tal! A Madrit... y productors: calculin. Ja 'm sembla que ho estich veyant.

Tres nens, un municipal, divuyt alborotadors, quatre curiosos: total, vintisset mil productors.

A LO INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Per-to-ca
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—En el seno de la muerte
- 3.ª CONVERSA.—Matilde
- 4.ª GEROGLIFICH.—Bonastre
- 5.ª GEROGLIFICH.—Per fer rodonas los compasos

Han endevinat las 5 soluciones los ciudadanos Mimitus, M. Sumalla, Pep de las Trampas y Un que n' hi era. n' han endevinadas 4: Caricias y Prat, J. Tous y Puas y Salebrugas; 3 M. Isanda, Pere Búdo, Solo, P. Prat y Garbat y un Manxaire: y 2 no més B. Clivillé y F. M. Gior.

XARADA

La primera es musical;
y la segunda, animal
de bona casta;
part de home 'n son la tres,
la dos-terza, y també ho es
segona-quarta.
Lo que mes estimarás
en eix mon, ho trobarás
en tres-primeria,
y la tot es una part
del canó de tota quart-
invers tercera

GUILLÉM TORRES

TRENCA-CLOSCAS

A. D. GIL TEMA Y VEURER
TRIESTE

Formar ab aquestas llettras lo títol de un aplaudit drama castellá.

CARLOS BARRAL

ROMBO

•
••
•••
••••
•••••
••••••
•••••••
••••••••
•••••••••

Primera ratlla vertical y horisontal, consonant. —Segona eyna de ferrer. —Tercera: península europea. —Quarta: població catalana. —Quinta: mamífero femella. —Sexta: nom de dona. —Séptima: vocal.

NEN ISIDRO

CONVERSA

—Hola Miquel ¿vols venir á Mataró?
—Sapigues de trobarhi á la meva cosina.
—Quina ¿La Ramona?
—No, la que 'ls dos ara mateix hem dit.

UN APRENENT

GEROGLIFICH

×
× V V
× V V
× K

UN DE IGUALADA

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans P. Lliso, Uno de las nuevas hilaturas, Un Passa-rosaris, Janet Figueras, Lolo, Joanet Coral, Plá Choni etc., B. V. y G. Camilo Martínez, Un Rata de la Gran-via, Animalet d' Améig, Drapeire modeló, Ton Toni, Pepet de lluro, Sagasta, Pere Búdo: —Lo qu' envián aquesta semana no fá per casa

Ciudadans F. M. Gior, B. Clivillé, P. Prats y Garbat, M. Sumalla, Ermitá del Tibi-dabo, P. equal Buyó Vilafranca, B. R. P., Pere del Prat, Pere Prats Vila, J. Relló S., M. Janó, J. Sanchez, P. P. V. y Esquellot, Uils de gat, F. S. (Nas de Vicar.), J. Tous y Puey, P. Carveras y A. Sanch de Cargol y Tres Caólichis: —Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envián.

Ciudadá M. J. (Tárrega): La noticia no es propia para 'l periódich. —Ramonet R.: Está bé: 'l publicarém.—F. P. G. (Capsanes): Certas noticias no son á propósito para ser publicadas.—R. A. (Concubella): No n' hem pogut treure l' aygua clara: es necessari donar las noticias ab precisió y claretat.—A. A. y M.: Los versos están molt bé.—E. Durán Bosch: Los de vóste están plens de ripis.—Pepet de Vilafranca: Ho publicarém.—El mismo dueño del perro: La noticia no té prou interés.—P. Giró y B. de V.: Alló del pinzell es un rípi com una casa: ningú, ni vóste mateix sabrá de segur lo que vol dir.—J. Staransa: La xarada molt rebé: ara 'l sonet no 'ns agrada.—J. Uson: Están molt bé 'ls versos, y 'ls publicarém.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

A. Lopez Robert, Impresor.—Asalto, 63.—BARCELONA

VINTIQUATRE DE JUNY DE 1894

¡Eterna gloria a los mártires de la República y de la civilización!